

Verzamelde gedichten

Blanka Gyselen

bron

Blanka Gyselen, *Verzamelde gedichten*. De Nederlandsche Boekhandel, Antwerpen 1943

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/gyse001verz01_01/colofon.php

© 2016 dbnl / erven Blanka Gyselen

Door roode vuur
(1936)

De dag mijner stad

[Mijn stille stad, hoe vroom zij wordt herboren]

MIJN stille stad, hoe vroom zij wordt herboren,
gereed tot geven van het levenssein
en-schoon ontbloot in jonge morgengloren -
bereid tot versche vreugd en versche pijn...

Het angelus, uit elken hoogen toren,
is oude boodschap in een nieuw refrein.
De dakenstraten mogen dit wel hooren,
maar weten niet wát hun de dag zal zijn...

Ik ben de maagd, die naakt bij traag ontwaken,
behagelijk haar tengre lenden strekt,
maar, tot het rein bewustzijn plots gewekt,

haar teeder vleesch bedekt met bleeke laken
en over schoonen droom te schroomen ligt
het prille licht op haar verblijd gezicht...

[Dit is het zwaartepunt der dagen maat]

DIT is het zwaartepunt der dagen maat;
de goedheid van een groet aan alle deuren,
de streeling van gestegen etensgeuren
naar 't veel ontberen van het veegst gelaat...

En elken mensch in zijn oprechten staat:
de jeugd, zoo fleurig om het licht-gebeuren,
de ouden, grauw in nuchtre luchten-kleuren,
maar elk zijn eigen vreugd, en eigen haat...

Mijn warme stad, mijn milde middagstad
die wild mijn willen slingert in uw rad,
hoe dool ik, droom-berooft, door bloote straten?...

Ik drink de blinde gift van iedren blik,
ik draag het naamloos leed van elken snik,
maar kan dees weelde m i j n begeeren baten?...

[In avondzegen zaait het zongelaat]

IN AVONDZEGEN zaait het zongelaat
op ranken torenspits zijn roodste vuur,
de huizen-rij versmelt tot grauwen muur
met schaarschen lach van hel-gekleurd plakkaat...

Nog licht geen lampenoog door schemerstraat
en stoort geen jazz-muziek dit innigst uur
waarop mijn stille stad voor korten duur
gedachtenloos in droomen ondergaat...

Ik weet in donkren tocht mij zijn: vestaal
waarvan het blank gewaad angstvallig waakt
op broze vlam van heimnisvollen lust...

Door d'avond schrijdt mijn hart naar liefdemaal...
heeft niet een heete hand mijn hand geraakt,
en heeft geen moeden mond mijn mond gekust?...

Bange nachten

[Nog hangt om hooge, grauwe gasthuismuren]

NOG hangt om hooge, grauwe gasthuismuren
van tijdeloozen dag het trage talmen...
De avondklokken slaan hun zware galmen
door schaarsch geluid van levensleêge uren...

Reeds dooft de nieuwe nacht de laatste vuren
in 't wijde weven van zijn watten walmen
als wilde hij tot wonderlijk verkalmen
het uitgebrande hart der moede lijders puren...

Ik hoor een vreemde vrouw in smarten baren,
haar wreedste schreeuw gevolgd van vol bedaren
bij d'eerste kreten van het kinderleven...

Waartoe mijn zeere leden teeder beven?...
Ik heb nochtans van angsten-zwarte nachten
geen moedersmart, geen weelde te verwachten...

[Gij grijze pijn, die altijd bij mij zijt]

GIJ GRIJZE pijn, die altijd bij mij zijt,
in al dees wekenreken niet geweken,
- verbleekt, mijn vleesch, van uw gestreel bestreken
verflard, mijn kracht, waar gij uw tanden bijt -

is dit de strijd van scheiden, dien ik lijd?
Zult gij de laatste schaamle waarden wreken
tot al de vezels van dees vleesch bezweken,
tot ook mijn oogen zijn den dood gewijd?...

Waartoe dit vizioen van al mijn bloemen,
de stoet van woorden, die mij zoeter noemen,
de nadering van elk vervaagd gelaat?...

Er is geen draad die mij bewaren kan,
geen moedersmart, geen liefde van een man
tenzij gij, pijn, mijn kwijnend lijf verlaat...

[Die sluipend kruipt in mijn doorhuiverd merg]

DIE sluipend kruipt in mijn doorhuiverd merg
- van klammen angst mijn kranke kracht ontpeesd -
die wreed bespeelt mijn reeds bevreesden geest
- van duizend duizelbeelden uw geterg -

gij nijpt mij klein als een bedreigde dwerg,
verloren spokend door begeer-tempeest
- het ééns ontweken, steeds herrezen beest
gereed voor d'onbestegen tooverberg...

o Koorts, die rooder door mijn loome hoofd
den moker pookt van droomen, uitgedoofd,
den hamer slaat van daden, ongedaan,

laat nu mij gaan, alwaar ik hoor te gaan:
de weg is eng naar 't ver gelaat van hem...
naar 't helder wenken van een kinderstem...

Opdrachten

[Hoe heb ik steeds u algeheel verkregen]

Aan mijn moeder.

HOE heb ik steeds u algeheel verkregen,
- dikwerf gevergd, maar vaker ongevraagd -
mijn moeder, die zoo schaarsche waarden draagt,
was ééne weelde breeder dan uw zegen?...

Die veel geleden hebt en méér gezwegen
als gij door jarenvaart vervagen zaagt
het kindgelaat in 't lichaam van de maagd
haar schreden reeds gekeerd naar vreemde wegen...

mijn moeder, die mij beter hebt bemind
wanneer, van levensfeesten weergekeerd,
mijn weeke vleesch 't ontberen had verleerd,

hoe ben ik steeds, hoe ben ik méér uw kind
als, angst-verzwakt en smarten moegetart,
ik banger tast naar 't warme moederhart...

[Wat glanst gij thans als een kommunikant]

Aan mijn zuster, bij haar doodsbed.

WAT glanst gij thans als een kommunikant,
onaaneroerd in dezen vroegen dood,
die, ééns 't verlangen van een man verpand,
het leven 't vleesch van uw begeerte boodt...

Nu ligt verbroken deze zachte band
van 't kind, weleer geboren uit uw schoot,
en rust zij, reeds berust, uw kalme hand
waardoor het beven van een streeling vlood...

Maar d'open oogen van uw vaal gelaat
zijn zij om ons, die gij verlaten gaat
nog wakend in zoo teer'geheimnis?

Of hebt gij, pijn en lijden rijk doorkorven,
het bovenaardsch bestaren reeds verworven
dat 't weelde-deel der reine heil'gen is?...

[Aan mijn zuster, bij haar begrafenis]

Aan mijn zuster, bij haar begrafenis.

HOE ligt gij stil in deze kille kist
die, uit éénzelfde lichaam smart-gebaard,
mijn moeders kind en mijne zuster waart,
en 't vreemd bewegen van mijn leven wist...

Die naast mij staat, als door der jaren mist
herinnering haar schichtend lichten klaart:
zoo duurbaar, mij in spel en werk gepaard
en goed-verzoend na wilden kindertwist...

Mijn één'ge zuster... stom is deze tocht,
de laatste, dien ik rouwend volgen mocht
in uwe blijde reis naar d'eeuwigheid...

Maar 't zwaarste dragen van dees rafelsmart
is het de pijn, die onze lijven scheidt,
of 't wreede breken van ons kinderhart?...

[Door Gods verscheurend-roode liefdeschicht]

Bij het doodsbed van Jeanne Vande Putte, de jonge dichteres (1907-1930).

DOOR Gods verscheurend-roode liefdeschicht
 in 't warme leven van uw hart geraakt
 - nog groeide door uw hoofd een nieuw gedicht
 maar rustig heeft uw droom aan woord verzaakt...

Verhemeld glansde reeds uw aangezicht
 door laatste aardsche teederheid omwaakt,
 toen brak uw strakke blik in zienerslicht
 en heeft uw ziel haar hunkerkreet geslaakt...

En wij, die staarden naar uw hemelvaart,
 ontvingen héél de hoge erfenis
 die uit uw kinderhanden openviel...

o Leid ons, zuiver-heilig 'lijk gij 't waart
 door duisternis naar licht-verrijzenis
 gij 'kleine meisje met de groote ziel'!...

Door roode vuur

[Geliefde, zullen poovre woorden pogen]

GELIEFDE, zullen poovre woorden pogen
het rijk verhaal te zijn van dit beminnen?
Hoe vind ik zooveel zuiver-zachte zinnen
die vuur én vreugde waardig dragen mogen?...

Verklaart men diep geheim van moederoogen:
die kennen reeds het kind, terwijl het binnen
in haar nog wachtend is. En in 't gewinnen
van lillend leven uit haar kracht gezogen

zijn d'eerste blikken, door haar pijn gebroken,
dezelfde die-volgroeid maar schooner immer -
het kind ontvangen zal door al zijn levensdagen.

Geliefde, zoo uw beeld, in mij ontloken:
in vreugd gevormd, in pijn gerijpt, en nimmer
ontgroeit het mij doorheen mijn dagen-dragen...

[Lang heeft mijn hart zijn vreemde spel gespeeld]

LANG heeft mijn hart zijn vreemde spel gespeeld:
wel werd zoo vaak mijn dorste mond gekust
en heeft mijn klamme hand een hoofd gestreeld
en beefde door mijn leden vagen lust...

Maar géén gelaat was méér dan schemerbeeld,
geen streelgebaar, geen klank werd klaar-bewust,
mijn wezen bleef, geheel en onverdeeld,
in nauw-verbroken, gauw-herstelde rust...

Toen kwaamt gij, Lief... nog zaagt gij mij niet aan...
- vergat mijn hart zijn spel van scherts en waan? -
Een weelde-rilling door mijn leden rees

en groeide in mijn openbloeiend vleesch,
en plots ontdekte mijn herrezen geest
mijn hart én lijf gereed tot éénig feest...

[Gelijk de jonge knaap naast vader ging]

GELIJK de jonge knaap naast vader ging,
het wordend weten metend met zijn maat
en rustig-fier in kinds-bewondering
het leven leerend wegen aan zijn daad,

zoo schrijd ik nevens u, mijn Liefeling,
mijn wankelstap in uwe voren gaat
mijn stillen wil, dat grillig twijfeling
geheven naar den ernst van uw gelaat...

en mijn geloof, zoo ongestadig-broos
dat grijzen twijfel boven rust verkoos,
gewend naar 't vroom aanvaarden van uw ziel...

en al den hunkerhonger van mijn hart
- zoo vaak door dichte duisternis verward -
gericht naar 't licht dat uit uw liefde viel...

[Ik heb van droom het broze beeld bewaard]

IK HEB van droom het broze beeld bewaard:
een welbekende engel mij verscheen;
hij reikte mij zijn hand, die bloedig scheen
en plechtig heeft zijn stem geopenbaard:

‘ziehier een hart, door brekend leed bezwaard
het heelen kan uw voedend bloed alléén’...
Hij wachtte niet mijn antwoord, maar verdween
want rustig wist hij dat ik had aanvaard.

Geliefde, was het niet een schoone droom
die door den nacht in engelhanden bracht
een stervend hart? - Maar als mijn teëre schroom

uw pijn omglijdt, mijn lach uw smart verzacht
en mijne liefde ééns uw leed geneest
dan twijfel ik: is het een droom geweest?...

[Al dolen wij door dollen drift-cicloon]

AL DOLEN wij door dollen drift-cicloon
- reeds waanden wij ons warmste kracht gedoofd
en schroomden wij te leven, hoop-berooft -
waartoe van pijn dit uiterlijk vertoon?...

Laat ons gelaat nog stralen, kalm en schoon
als kindgezicht dat in zijn vreugd gelooft,
en- stoot het spel zijn argeloze hoofd -
weer vlug verdriet vergeet om troostend loon.

Mijn Lief, de tranen filteren den blik
en zachter galmt de lach na diepen snik
en breeder 't lied, dat uit een afgrond stijgt...

Mijn Lief, wie blijder lijdt, ook rijk verkrijgt:
niet vóór de overwinning wijkt de strijd
en vindt ons rijpe lijven vreugd-bereid!

[Vermoedden wij wat onze handen zijn]

VERMOEDDEN wij wat onze handen zijn
aleer het late, liefdezwaar gebaar
hun waar gedaante maakte openbaar
in voller vreugdedurf en rijper pijn?...

Zij zijn de schenksters van den rijken wijn
die door hun vingers vloeit al koeler-klaar,
zij weten zich een zeldzaam waarde-paar
bij 't blij bereiden van het eindfestijn...

Mijn handen, Lief, zij zijn de open poort
die doorgang bood tot langgeschroomde woord
ontloken uit den droom van uw gemoed...

Uw handen, Lief, hier op mijn bevend vleesch
zij zijn van heet begeer de teêre vrees,
het stiller zingen van uw roepend bloed...

[Bewaren wij in ons vermoeid gemoed]

BEWAREN wij in ons vermoeid gemoed
hoe late zomerdag nog zwoelte zoog
uit iedre roos en elke vogel woog
de weelde van zijn zang. Hoe d'avondgloed

verglansde, rooder in het roodste bloed
der zon, die naar voldragen aarde boog...
Hoe veelbetreden wegen stegen, droog
in 't breed en zeker treden van uw voet...

Mijn Lief, hoe zwol tot opperst-vol genot
het schragen van dit laatste waarde-uur,
gekerfd reeds en doordrenkt van scheidingspijn...

Zullen wij klagen dan om zeldzaam lot
van al wat, uitgepuurd door eigen vuur,
verscheiden mag in stervensrijp festijn?...

[Laat nog uw adem talmen langs mijn wangen]

LAAT nog uw adem talmen langs mijn wangen,
maar span uw armen als een strakke koord
om mijn verblijde lijf, dat ik bekoord
het tasten voele van uw bang verlangen...

Laat nog mijn handen uw gelaat omhangen,
laat mij herhalen 't uitverkoren woord
waardoor gij mij volkomen toebehoort...
Laat mij u dan verwachten, lust-bevangen,

mijn lippen als een open-roode wond
gezwoeld in 't zoekend zoenen van uw mond...
Nog is het uur van hoogfeest niet genaderd,

maar héél mijn wezen, dankbaarheid-dooraderd,
behoort u, Lief, daar het u kennen mag
doorschijnend-rein in 't rijk begeerten-rag...

[Ik zag zoo vaak het najaarvuur ontbranden]

IK ZAG zoo vaak het najaarvuur ontbranden
in jonge, lang-bedwongen flakking...
Gestalten langs ontwaakte kamerwanden
om waarden mij in vage nadering...

Maar, traagden tranen aan mijn oogenranden
en dwaalde na een laatste huivering,
ik bracht de vlam de panden mijner handen
verkalmd in starren glans van loutering...

Mijn Lief, weer werd de zon van zomer oud,
maar deze eerste vonk van flauwer goud,
wat vond zij thans dees' kamerwanden naakt...

Ik weet mijn hand, door vlammen omwaakt,
gekromd in d'oude ronding om uw hoofd
en rooder van een vuur dat nimmer dooft...

[Mijn Lief, wat zoudt ge méér nog mogen vragen]

MIJN Lief, wat zoudt ge méér nog mogen vragen
 dat ik niet gansch en graag u heb gegeven
 in 't uwaarts streven van begeerten-leven?...
 Ik heb de draden mijner trage dagen

tot glansgewaad van zwaarder welbehagen
 zoo zonder metensleed om u geweven...
 Ik heb mijn bevend wezen u geheven
 in overgaaf-gebaar van blakend wagen...

Mijn Lief, nu sta ik naakt op u te wachten,
 er is geen vreezen meer en geen betrachten
 in d'aarzelschreden mijner leêge leden...

Ik weet: ééns treedt, aan 't keerpunt dezer wegen
 gij handen-reikend mijn ontberen tegen,
 dan zal uw glansgewaad mijn naaktheid kleeden

Het laatste vers

[Hoe deze grill'ge nimf zoo willig ging]

HOE deze grill'ge nimf zoo willig ging,
- een dwaze adem door haar klare haren,
haar tragen stap al zwaarder van bedaren -
toen haar de boschgod in zijn strikken ving?...

Nu rust zij, die zijn lusten onderging,
hém naakt in 't vage rag der lage varen,
het eenzaam lichaam op verlaten blären
nog loom-verdoofd in droom-betovering...

Maar hij, de god, die dronk den zonden dorst
aan dubbelvrucht van hare rijpe borst,
wordt reeds verteerd door vleeschbegeer-verlangen...

Zal thans de nimf hem vangen in haar zangen?
haar mond bespeelt d'ontstolen tooverfluit:
de luisterende god, hij wordt h a a r b u i t ...

Heimwee, asch der branden
(1940)

voor mijn man

geliefde, die uw leed beweegt in vreemde sferen,
vereenzaamd van mijn vleesch dat héél uw weelde was
u plengt in 't kervend vers van heimwee-ijl begeeren,
mijn smartverbrande hart het smeulen van zijn asch...

[Mijn zwoel-gezoende mond: die rijpe druiventros]

MIJN zwoel-gezoende mond: die rijpe druiventros
waaraan, nog ongelaafd, uw lippen hevig plukten...
en onze huid, waardoor de laatste lusten rukten,
het glanzend-zachte bed van dauwend avondmos...

o troostend weten, dat wij zoo elkaar behoorden,
verzonken in dit nooit volzongen lied...
'k verloor mij grondeloos aan 't water van uw boorden...
gij pijldet d'ijlde mijner grenzen niet...

gij wist hoe, willig, weer het uitgepuurd begeeren
reeds uit mijn adem naar mijn aad'ren joeg...
ik voelde hoe, verdiept bij ieder wederkeeren.
naar 't deinen van mijn lijf uw versch verlangen sloeg...

[Zoo mocht gij steeds mij algeheel ontvangen]

ZOO mocht gij steeds mij algeheel ontvangen,
 verzadigd aan d'oasis van mijn schoot...
 toen wijdde d'eeuwigheid ons rijp verlangen
 en kiemde, diep in mij, haar roode levensloot...

doch eer mijn vleesch, van weeker teederheid dooraderd,
 beschroomd en woordeloos in dezen droom bewoog,
 is mij 't gelaat van mijnen Dood genaderd,
 het oud-vertrouwde, met het felle oog...

gij vindt mij plots verstild in ondoorgronde vrees,
 bestarend 't vreemde beeld dat naast mijn spiegel rees...

maar weet: hoe zwaar mij woog dit mateloos verzaken,
 ik mat der nachten glans, de morgenden, doorzond...
 de ongeschapen zang, als klanken juichend naken...
 de uren ver van u en 't proeven van uw mond...

en t o e n - o jubelkreet uit afgrond van genaden -
 begon ons kind zijn drang doorheen mijn angst te waden...

mijn man... feilloos verloren in uw oogenblauw
 wist ik mij, blij-bereid, voor eeuwig u w e v r o u w ...

[En thans, gij kent mij niet, zoals ik, goede broedster]

EN thans, gij kent mij niet, zoals ik, goede broedster,
geduldig warmte tast om 't wassen van de vrucht...
gij weet van mijn weelde niet, nu, koesterende voedster,
uit mijn gezwollen borst reeds d'eerste druppel vlucht...

geliefde zaaier van dit zoete zaad,
u wiegt het ritme niet van dees verdiept bewegen,
waarop mijn lichaam deint in rijpe regelmaat...
en ieder nieuw gebaar, dat, buiten u gestegen,
in zachte glans van mijn omrande oogen wijlt,
beduidt een zegening, die u niet heeft doorpijld...

maar uw bemind, verinnigd aangezicht,
het prent zijn heftig merk in elke trek van 't wicht...
en uw gepijnde ziel, zij rijst mij zoo nabij,
dat zéker uwe liefde, in d'eersten kinderschrei
mij heelend streelen zal met troostend mededoogen,
met 't wenken van u w stem, en 't loonen van u w oogen...

[Hoe schoon dees' avond loomt aan kleuren en aromen...]

HOE schoon dees' avond loomt aan kleuren en aromen...
de tuinen wuiven zwoel hun beurscher geurend groen,
de daken blaken hel in 't feller zonverbloên
en puilend buigt de vrucht aan zwangre zomerboomen...

Zoo daalde d'avond vaak, het jaar van onze droomen...
gerezen uit die weelde steeg begeeren toen,
tot onze mond versmolt in vol-gedronken zoen...
tot gij, in mild bezit, mijn driften hebt benomen...

doch nu beveiligd in mijn zwijgend lichaam rust
de bloesemende vrucht van onze dubbele lust,
mijn man, hoe toeft gij lang, en moet ik moeizaam neigen

naar dit gerijpt festijn mijn brekensreede schoot...
moet dan, door pijn gewijd, mijn reinre ziel bestijgen
de steile eeuwigheid tusschen geboorte en dood?

[Hoe thans geluiden aan de ruiten ranken]

HOE thans geluiden aan de ruiten ranken
en duiklen om mijn huiver-zieke ziel...
een handharmonika van smart-omrande klanken
waarin, als rijpe roos, dit heimwee openviel...

hoort gij den weeën schreeuw van maan-bevreesde honden
aan d'einders van uw trage dagen slaan?...
en lokt ook u het lied uit blonde vrouwenmonden
tot dit verdwaasd gebaar van onbepaalden waan?...

o laat dan rijzen 't pijlen van gelijk ervaren,
geliefde, tot muziek der eeuw'ge melodieën
waarvan de aanhef zwelt in bovenaardsch bedaren,
waarin wij, ruimte-vrij, ons' naakte zielen zien...

want smart is deze harp van hemelsche akkoorden
waardoor een prille Maagd tot Moeder werd gewijd...
zoo stijgen wij, die d'eeuwigheid doorboorden,
naar d'onbereikbaarheid, waarin geen kleinheid schreit...

[Als heimwee schrijnen zal tot hijgend zwijgen]

ALS heimwee schrijnen zal tot hijgend zwijgen,
en zuchten niet meer zijn van verschen traan het zaad,
hoe moet ik pijnend dan door zwaardre dagen stijgen,
ik, felle pelgrim naar uw ver gelaat...

als d'avondzon verbloedt in einders van verlangen
en schemer weeker geurt naar vrucht-verbonden grond...
als nachtegale slaan hun smart-besnaarde zangen,
en ach,... mijn lip is lauw naar 't smaken van uw mond...

als nachten glanzend staan aan maan-bedropen boomen,
en zelfs geen stillre wind hun eeuwigheid beroert,
zal dan, door tijdloosheid van schoone droomen stroomen
de oude, zoete gloed die naar uw armen voert?...

en zal, in 't ijl festijn van roekeloozen waan,
voor éénen stond dees' heimwee-wonde ondergaan?...

[Als leekend reeds de melk op mijn geronde borsten]

ALS leekend reeds de melk op mijn geronde borsten
geduldig beidt den gulzgen kinderbeet,
verstilt dan elke drift, waarin ons' lippen dorstten,
in deze diepe voor die uwe liefde sneed?...

als dan ons kind, bij 't heftig spel van elk ontwaken,
door mijne loomheid stoot zijn dwazen levensdrang,
- al zoek ik uwe hand onder 't verlaten laken, -
hoe vloeit mijn zoeter bloed in dees bekoelden zang...

... moet ik in eenzaamheid dit vol bezit verwerven,
om niet aan dubbele weelde, van maatloosheid te sterven?...

of zal, wanneer, in moeder-goed gevoel geborgen,
mijn laatste hartstocht klaart in 't staren naar het kind,
slechts dan, door 't huivrend wonder van den jongen morgen,
uw stap weer ruischen op het juichend grint?...

en bindt, met zachten band van plots-gevonden namen,
één liefde dan uw hart aan vrouw én kind te samen?...

bij 't lezen van een brief...

TE wéten dat gij leeft, en van dees' aarde ademt
de geuren en de kleur, de schaduw en de zon...
dat na de harde dag ook u de slaap omvademt
met deze zachte vacht, die uw verlangen spon...

te wéten dat mijn beeld, in 't streelen van uw oogen
gekoesterd langs den toets van vreemde vormen glijdt...
dat mijn verkleinde naam, die uwe lippen pogen
aan uw verstorven mond zijn wonde openrijt...

te wéten dat uw hoop, met strakgespannen koorden
de zoete boog bespeelt naar 't leven van ons kind...
dat reeds uw innigheid aan nieuwgeboren woorden
en uw verstilte stem aan wiegeliefde wint...

geliefde, wéten dat uw heimwee deze bladen
betrand heeft met het leed waaraan begeeren knaagt;
en toch,... alleen,... doorheen dees nevelzee te waden,
verdwaald van uw gelaat, dat smartelijk vervaagt...

['Seule je suis']

'seule je suis'
(Christine de Pisan)

IK ben zoo eenzaam als de kranke tak
die van te zwaar beladen boomen brak,...
allééner dan, door regen-veege ruit,
het jonge meisje tuurt de lange Zondag uit...

ik ben zoo eenzaam als de witte vlek
waarnaast ik in ons bed 't verlaten lichaam strek,...
allééner dan een wensch, die nimmer werd geuit,...
allééner dan het huis, waarop geen grendel sluit,...

ik ben zoo eenzaam als de bruid in 't even beven
eer zij zich algeheel der liefde zal begeven,...
allééner, Heer, dan dit gebed van 't prille kind,
dat door uw hooge kerk zijn engen weg niet vindt,...

ik ben zoo eenzaam als, in onbewoonde zaal,
de beursche bloemengeur van lang-vergeten schaal,...
allééner dan de vrucht, van maaïen diep doorkorven,...
allééner dan het kleed van een die is gestorven,...

ik ben zoo eenzaam,... ach, hoe kon ik m'eens verbeelden
mijn droefenis den gloed te toetsen van die weelden,...
allééner ben ik, Heer,... dit is de weeë kreet,
waarvan uw medelij 't bevrijdend einde weet...

De eeuwige Eva
(1938)

...Zoo werd zij voor dit schoone lot geboren:
den man geluk, en glans en troost te zijn...
dus moest zij wel zijn kalme ziel bekoren,
en bloeden uit de wonden van zijn pijn...

De jonge baadster

ZIJ naderde zooals zij kwam sinds jaren,
met lichte hand klievend het takgewiegel;
haar jonge sprong verbrak den waterspiegel
die beefde bij den worp van haar gebaren.

maar - ééns toch wordt aan elk het zoet geheim
ontvouwd -
het wachtend maagdenlijf in deze waterweelde
verstrakte plots, alsof een hand het streelde...
zij heeft het naakte bad als eene fout berouwd.

oprijzend tot een onbestemde vlucht,
dekt zij de roze knoppen van haar hooge borsten,
- of vreemde oogen haar begluren dorsten,
jaagt zij naar haar gewaad, en hijgt... en zucht...

het kleine kleed omhult de rilde dij.
een loome rust is op haar schroom gegleden...
een tintel-rilling in haar zeed'ge schreden,
buigt zij naar huis, onder de boomenrij...

Zij kwam en keert, zooals zij ging sinds jaren...
zij ziet de vogelen en de bloemen paren:
dan juicht haar mond een grenzeloze melodie...
om wat?... voor wie?...

De bakvischjes

MERK: hoe zij gaan, door straten en door lanen.
 - ontvlucht der huizen veiligheid...
 haar armgebaar, waarin zij vriendschap wanen,
 is 't eerste tasten van verlatenheid...

zij reiken in verdroogde bloem en rijmen
 elkaar de drang die door hun droomen stroomt...
 haar vrome oogen groeien vol geheimen,
 en, o... hun zoen wordt haast beschroomd...

- maar hoort gij 't zingend zwellen in hun woorden...
 en van haar lach de klare waterboorden?...

gij ziet ze ijlings door den avond glijden
 - 't omstrengeld beeld weerkaatst in alle ramen...
 hoe zij, verstild in grenzenloos verblijden,
 de oude vormen zien met nieuwe namen...

Maar, heeft een man, met lach van blanke tandenreken,
 de schaarsche welving van haar kleed bestreken,
 zij schrikken schuchter... blozen boos...
 en haar gebaar scheurt hulpeloos...

hoort gij haar dubbele stappen breken?
 ach... één van hen heeft vluchtig omgekeken.

De deerne

GELATEN als een eindeloos-vermoeide,
beleeft zij d'uren van de vale dagen...
zij weet, hoe zij zich-zelf ontgroeide
en pijnigt zich niet om uitkomstlooze vragen.

héél even toch, zal soms haar blik verstarren,
- zij dompelt dan in vreemd en ver gebeuren:
en kind, een moederhand, en bloemengeuren...
dan komt een korte smart haar hart verwarren.

maar als het donker lokt naar avondstraat,
zal zij zich haastig van den droom bevrijden,
boetseert den lach, waarmee zij wil verleiden,
en schildert keurig het vereischt gelaat...

de half-geloken wimpers luifelen,
bedwelmend de gekozen prooi...
terwijl haar lippen vaag een schlager schuifelen
berekent zij haar trieste fooi...

zoo lonkt en lacht zij, wenkt en volgt gedwee...
maar als haar kruist een jong geliefden-paar
heeft zij het onderdrukte smeekgebaar,
de strakke oogen der gekwetste ree...

Het eerste bal

DIT eerste feest had zij zich schoon verbeeld
 en, als een kind, de dagen afgeteld:
 het nieuwe kleed getoetst aan 't spiegelbeeld
 en het probleem van elk gebaar gesteld...

maar thans: verloren midden dol rumoeren,
 beleeft zij aarzelend dit vreemd vertoon...
 nog zal geen treurigheid haar hart beroeren,
 doch 't wachten valt haar vreugde ongewoon...

dan buigt voor haar een mannelijk gelaat...
 zij schrikt en knikt, en moet van blijdschap blozen...
 - waarom, van velen, heeft hij haar gekozen? -
 en wordt zéér klein, wanneer zij naast hem gaat...

muziek omvat met teeder-sterke teugels
 twee jonge lijven in één traag gebaren...
 zij voelt zijn adem om haar schouders waren
 en spant in ernst haar hooge wenkbrauwvleugels...

zoo groeien d'uren tot één lange dans:
 zij laat zich zachter, warmer drukken...
 vele gestalten deelen van haar glans
 en mogen woorden van haar lippen plukken...

toch, als zij eenzaam keert door avondluchten,
 zal zij een onbestemd verdriet gevoelen,
 en in het groote bed onrustig woelen,
 en half-bewust, een nieuwe naam verzuchten...

verbeelding had dit feest zoo schoon geschapen...
 zij is zéér jong, en spoedig ingeslapen...

De kloosterzuster

WANNEER, geruischloos schuivend langs de gangen,
zij uwaarts glijdt met schaamlen tred,
of in het walmen van de kerkgezangen
verloren werpt haar dun gebed,

weet Gij dan, Heer, hoe deze vrouw u nadert,
b e t a s t e n d Uw aanwezigheid,
zij die, zoo fel van menselijkheid dooraderd,
den sprong bezon naar d'eeuwigheid...

zij ziet de bloemen groeien en de kinderen...
kan Uwe mildheid niet verhinderen
dat soms de innigheid van haar gelaat
verwonderd en ontroerd voor al dit bloeien staat?...

wees Gij dan, Heer, de volheid van haar dagen
en van haar slaap de passielooze vragen...

Gij die haar sloegt met deze dubbele wonde:
Uw Liefde, en den smet van Eva's zwakke zonde...

De trotsche schoone

Voor Magda

ZIJ paart de sierlijkheid der edelvrouw
aan 't dragen van haar daaglijksche gebaren...
er wijlt misprijzen om haar oogenbrauw
en donkre koelte in haar losse haren...

zij werpt door vage lust- en leed-verhalen
den speelschen geest van afgemeten woorden,
en voert haar dagen, als door hooge zalen,
met den bewusten gang der onbekoorden...

doch als de nacht haar trots heeft neergeveld
ontspant haar lichaam op de zachte vacht,
en om den droom, dien zij in deemoed wacht
heeft bang haar hart het klokkenslaan geteld...

De verloofde

TOEN sprak zij 't schoone woord:
m i j n w e l b e m i n d e ...
en sloot de wijde kamers van haar jeugd,
en stond naast hem, voor haar volgroeide vreugd'
onrustig als een schuwe hinde...

ziet hoe zij thans naar ijle einders schrijdt,
tot ondergang in vreemden drang geboren...
begeeren, dat haar later zal behooren,
vertroebelt reeds haar schuldloosheid...

en glanzend gaan de dagen naar hun randen:
zij voelt zijn zoenen op haar handen branden,
en -grondeloos in dit oneindig zwijgen,
een weeke teerheid naar hun lijven stijgen...

is dit een lied, dat zij in 't loof vermoedt,
of 't luisteren naar het ruischen van haar bloed?...

dan zucht zij soms, en vraagt beschroomd aan God,
erbarmen om dit onbekende lot...

Het witte bruidje

WANNEER zij hem ter kerke vergezelde
was niet haar lichaam, slechts haar ziel bewogen;
zij heeft de levenswoorden niet gewogen,
alléén den ring, die om haar vinger knelde...

en ook bij dag, terwijl de tijd versnelde:
in zijn bezittersblikken opgezogen
verdwaalden nog haar groote kinderoogen
toen schuw haar schouder naar hem overhelde...

maar nu haar sluiers in zijn handen rusten
en vreemde teederheên haar vrees verlokken,
wordt het mysterie aan haar vleesch voltrokken:

ontluikend tot de schoonste aller lusten
wordt zij de rijpe bloem, die in de kern volgroeid
met strakgespannen kelk, bevruchtend openbloeit...

Het jonge vrouwtje

Voor Marietje Joostens

HET nieuwe huis, de spijzen en de zorgen,
en haar zoo kinderlijk geduld...
of zij, bewuster elken morgen,
en zéér beheerscht, een rol vervult.

het wonder van haar waakzaamheid
omvat de dingen in hun grenzen:
zij laat geen bloemen en geen wensch verslensen,
en heeft om die gebroken schaal geschreid...

volgaarne noodt zij onbescheiden gasten
die haar bezit en haar gelaat bekeuren,
- zij moet zich van haar vreugd' ontlasten!
...doch zal hun heengaan niet betreuren...

wanneer in schemering de dagen scheiden,
zal zij deemoedig 't dubbel maal bereiden,
en 't naad'ren van geliefden stap beluisteren...
en zacht zijn naam met warme glanzen fluisteren...

De zwakzinnige

HOE ving de Heer in zijne tijdloosheid,
dit brooze hoofd en zijn verdoolde zinnen?...
nog sloeg doorheen haar wankelbaar beminnen
het wilde ritme van verbrokenheid...

maar thans, van elken horizont bevrijd,
omspeelt haar geest het wonderlijkst verzinnen:
haar vingers winden schuw een stukje linnen,
zij ziet een kind, dat in haar armen schreit...

zij kijkt de bloemen aan met meisjesnamen
en wiegt het hoofd naar 't wuiven van de boomen...
doch, heeft een kleine pijn haar angst benomen,

zij slaat in dwaas gebaar de handen samen
en zoekt vergeefs... wat een gebed kon zijn...
dan schreien d'Engelen om déze pijn.

De oude juffrouw

ZEG niet: haar schamperheid is harteloos...
want weemoed maakt een leven broos.

hoe dan, wanneer zoo vaal de jaren sleten,
en geen gelaat werd aan u toevertrouwd,
en geen gebaar heeft ooit vaneengereten
de rust waarin ge schrale daden vouwt...

en toch geeft ieder raam zijn horizonten
waaraan de boomen buigen van gezangen,
en iedere avond zijn gepuurd verlangen
met nadering van roode, weeke monden...

dus móet zij wel de ramen en de deuren
gesloten houden voor dit grootsch gebeuren...

wat kan zij dan met 't eigen hart beginnen?...
zij zal wat teederheid om kleine dingen spinnen,
en, moederlijk van ongebruikt erbarmen,
een schamel dier in haren schoot verwarmen...

gij smaalt: zij wil geen mensch vertrouwen...
maar d'avond is zoo toe voor onbeminde vrouwen...

Zwangere vrouw

DE laatste wake: hoe zij, vreemd ontroerd,
den glans van haar gespannen schoot bestaarde...
het slapend lijf, waarmee haar lichaam paarde
en dat in haar zijn sappen had gevoerd,

verbrak niet meer de sfeer van eenzaamheid:
gesmeede kring, waarin, door alle tijden
de moeder naar hun kindren schrijden...
supreem gevecht met tijd en eeuwigheid.

barensbereid naar dees oeroude wet
die vrouwen tot den dood zal sterken,
bestijgen haar, als tere vogelvlerken,
verdwaalde woorden van een oud gebed...

Zoogende moeder

HOE goed was het, na eind'lijke bevrijding,
te soezen, elk gevoel en elk gepeins te ijl...
toen snorde plots, doorheen haar droomen-wij ding
en kinderkreetje als een roode pijl...

zij rees, en luisterde, en reikte schuchter
haar zwak gebaar in sterk ontfermen,
om deze teerste aanraking beduchter
moest even nog haar lichaam kermen...

thans spat haar kracht in 't grootsche der geheimen
dat kindermond aan vrouwenborsten snoert...
- kan ééne zaligheid zoo rijk doorvlijmen?...
- werd, voor dit uur, haar vreugde ooit beroerd?...

zij zucht... daar ruischen engelenwieken...
zij glimlacht en haar blik druipt gansch de zon...
zij fluistert... hoor de puurste harpmuzieken...
zij voedt: zij is de eeuw'ge levensbron...

vraag niet:
is thans de Geest over haar neergekomen
en waakt op deze vleeschgeworden droomen?...

De oude vrouw

ALS steen-omsloten water, passieloos,
verzonken deze laatste jaren...
onwennig in zijn nevelwitte haren
slijt het gelaat, dat zij te dragen koos...

aan achterwaartsche verten vastgesnoerd,
zag zij de kindren uit haar kindren bloeien,
en deze teere levens snel ontgroeien...
maar hare diepste kern bleef onberoerd.

thans staat zij aan den rand der woorden...
haar roode oogen breken steeds een traan,
haar dagen, die zoo gaarne klanken hoorden,
hebben den zin der eenzaamheid verstaan...

gij fluistert: 'moeder'... en zij antwoordt: 'kind'...
maar ach, haar hart heeft al zoo lang bemind,
en, weet: bij 't einde moet de kring vernauwen,
wanneer de mensch zijn oorsprong wil aanschouwen.

zij zingt voor u romancen van weleer,
en in den hemel luistert reeds de Heer...